

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ**

ПАВЛОВИЧ Роман Володимирович

УДК 332.055.2:005.342:001.859(477)

**СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ**

Спеціальність 08.00.03 – економіка та управління
національним господарством

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Краматорськ – 2019

Дисертацією є рукопис.

Роботу виконано в Донбаській державній машинобудівній академії МОН України (м. Краматорськ)

Науковий керівник – доктор економічних наук, доцент
Турченко Дмитро Кузьмич,
Донбаська державна машинобудівна академія
МОН України (м. Краматорськ),
професор кафедри менеджменту

Офіційні опоненти:

доктор економічних наук, професор **Покатаєва Ольга Вікторівна**, перший проректор з науково-педагогічної та наукової роботи (Класичний приватний університет, м. Запоріжжя);

кандидат економічних наук **Тарасенко Олена Юріївна**, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування (Донецький державний університет управління МОН України, м. Маріуполь).

Захист дисертації відбудеться *20 грудня 2019 року* о 17:00 на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 12.105.03 у Донбаській державній машинобудівній академії Міністерства освіти і науки України за адресою: м. Краматорськ, бул. Машинобудівників, 39а, ауд. 6220.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Донбаської державної машинобудівної академії Міністерства освіти і науки України за адресою: м. Краматорськ, вул. Академічна, 72.

Автореферат розісланий *19 листопада 2019 року*.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради
кандидат економічних наук, доцент

К.Є. Мойсеєнко

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Інноваційна діяльність в сучасній економіці набуває масштаб міжнародної, носить характер відкритої системи завдяки співпраці із зовнішніми партнерами, постачальниками, клієнтами, науковими установами та іншими інститутами інноваційної інфраструктури, що дає можливість отримувати доступ до нових ідей, товарів, послуг, компетенцій, формуючи конкурентну перевагу. Поряд з цим інновації також стають відкритими і для споживачів інноваційних благ, які безпосередньо залучаються до інноваційного процесу.

Інноваційному підйому сприяє швидке зростання капіталовкладень в передові технології, а також наявність ефективних національних систем фінансування досліджень і розробок, що забезпечують рух інвестицій в найбільш перспективні високотехнологічні проекти та їх високу доступність для всіх суб'єктів інноваційної діяльності. Інноваційний підйом повинен спиратися на потужну ресурсну базу, яка характеризується різноманіттям джерел і форм інвестування в дослідження та розробки. В її формуванні важливу роль відіграє держава, яка не лише активно нарощує власні вкладення в нові знання та технології, а також стимулює за допомогою різних податкових і фінансових інструментів приплив приватного капіталу в цей сектор. При цьому особлива увага повинна приділятися вдосконаленню саме інвестиційних стратегій, що сприяє концентрації ресурсів та інтенсифікації інноваційного процесу на найбільш пріоритетних напрямках. Ретельне вивчення та раціональне запозичення передового світового досвіду в області формування розвиненого інноваційного середовища та використання сучасних інструментів фінансування інновацій мають першорядне значення для України, яка відстає за рівнем інноваційного розвитку від провідних країн світу. В даному контексті важливим стає завдання всебічного дослідження особливостей і проблем функціонування національної інноваційної системи (НІС) України, включаючи комплексний аналіз можливостей створення ефективних механізмів фінансування інноваційного розвитку національної економіки.

Значний внесок у вивчення питання інноваційного розвитку України внесли вітчизняні вчені О. Амоша, Ю. Бажал, В. Геєць, О. Покатаєва, М. Пашута, Д. Турченко, А. Чухно та інші. Проблеми становлення та розвитку національної інноваційної системи висвітлюються в роботах І. Брикової, Б. Лундвалла (*B. Lundvall*), Є. Моргунова, Н. Рекової, І. Топуха, К. Фрімена (*C. Freeman*), Л. Яремко. Проте, незважаючи на вагомість досліджень у сфері формування національної інноваційної системи, сьогодні не існує чітко сформованої моделі НІС України, яка б відповідала особливостям національної економіки і стала надійним базисом її економічного зростання. До наведених критичних зауважень слід додати, що роботи в області НІС часто зосереджені на проблемах розвинених країн і не містять рекомендацій з побудови НІС в країнах, що розвиваються. Крім того, залишається не вирішеним питання фінансування інноваційної діяльності на різних рівнях ієрархії НІС. Цій проблематиці присвячені роботи таких вчених, як

Л. Белоусова, Дж. Вест (*J. West*), С. Галлагер (*S. Gallagher*), М. Герасимчук, В. Котельников, Т. Теплова, О. Тарасенко та ін.

Аналіз наукової літератури свідчить про неповноту наукової систематизації методів, форм і джерел інвестування інноваційних проектів на різних рівнях національної економіки. Все вищезазначене й обумовило вибір теми дисертації, визначило мету, завдання, логіку та зміст дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконане відповідно до плану науково-дослідних робіт Донбаської державної машинобудівної академії у рамках тем «Інструменти забезпечення соціальної відповідальності бізнесу: мікро- та макрорівень» (номер державної 0115U004738, 2017-2019 рр.), «Альтернативні джерела фінансування інвестиційних проектів промислового підприємства в умовах ризику» (номер державної реєстрації 0115U004733, 2017-2019 рр.), у межах яких проаналізовано умови та чинники формування інноваційної політики України, розроблено методичний підхід до оцінювання рівня розвитку національної інноваційної системи, запропоновано концептуальні положення формування механізму фінансування інноваційної діяльності на різних рівнях ієрархії.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертації є обґрунтування теоретико-методичних засад, розробка методичного забезпечення та науково-практичних рекомендацій щодо формування стратегії інвестиційного забезпечення розвитку національної інноваційної системи України.

Для досягнення зазначеної мети в роботі поставлено такі *завдання*:

виявити тенденції світового та вітчизняного досвіду формування НІС з урахуванням особливостей розвитку національних економік розвинених країн та країн, що розвиваються;

визначити характерні риси, місце та роль НІС в контексті інноваційного розвитку економіки країни;

обґрунтувати необхідність управління розвитком НІС з позиції парадигми відкритих інновацій на різних рівнях ієрархії національної економіки;

довести необхідність активізації точок інноваційного розвитку (ТІР) економіки, визначити їх вплив на рівень розвитку НІС;

вдосконалити методичний підхід до оцінювання рівня інноваційного розвитку національної економіки України;

розробити концептуальні основи формування механізму фінансового забезпечення розвитку НІС;

обґрунтувати необхідність фінансового забезпечення процесів розвитку НІС України за рахунок комерціалізації інновацій;

розвинути науково-методичний підхід до формування стратегії інвестування точок інноваційного розвитку на засадах парадигми відкритих інновацій.

Об'єктом дослідження є процес інвестиційного забезпечення розвитку національної інноваційної системи.

Предмет дослідження – теоретико-методичні та науково-практичні засади формування інвестиційної стратегії точок інноваційного розвитку національної інноваційної системи України на засадах парадигми відкритих інновацій.

Методи дослідження. Досягнення концептуальної єдності дослідження забезпечувалося використанням системи загальнонаукових і спеціальних методів, таких як: *абстрактно-логічний* (для уточнення категорій «національна інноваційна система» та «точка інноваційного розвитку»); *теоретичного узагальнення* (для дослідження теоретичних засад обґрунтування місця та ролі парадигми відкритих інновацій в управлінні розвитком НІС, формування інвестиційної стратегії активізації точок інноваційного розвитку); *методи аналізу та синтезу* (для аналізу рівня інноваційного розвитку економіки України, обґрунтування концептуальних положень механізму фінансового забезпечення розвитку НІС, системи принципів його побудови); *економіко-математичного моделювання* (для обґрунтування вибору стратегії інвестування ТІР); *метод нечіткої логіки* (для оцінювання рівня інноваційного розвитку національної економіки України); *логічного узагальнення* (при узагальненні результатів та формулюванні висновків дослідження).

Інформаційну базу дослідження становлять склали законодавчі акти Верховної Ради України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, дані світових статистичних досліджень та Державної служби статистики України, монографічна та періодична література за темою дисертації, результати власних досліджень автора.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленні теоретичних засад, удосконаленні методичних підходів та організаційного забезпечення формування стратегії інвестиційного забезпечення розвитку національної інноваційної системи України. Результати та ключові положення дисертації, які характеризують її наукову новизну та відображають внесок автора в розвиток економічної науки, полягають у такому:

удосконалено:

концептуальні основи формування механізму фінансового забезпечення розвитку НІС, які, на відміну від існуючих, базуються на результатах ефективності інноваційних процесів та передбачають необхідність активізації точок інноваційного розвитку економіки за рахунок комерціалізації інновацій, що, в свою чергу, дозволить оптимізувати державні витрати при формуванні інноваційної політики;

теоретичні положення управління розвитком НІС з позиції парадигми відкритих інновацій, які розширено за рахунок врахування ієрархічності систем національної економіки: створення інноваційних продуктів і вдосконалення технологічних процесів на мікрорівні, формування нових секторів промисловості, міжгалузевих технологій та ланцюгів доданої вартості на мезорівні, формування ефективної НІС та нового технологічного укладу на макрорівні, що дозволяє досягнути збалансованого розвитку національної економіки країни;

методичний підхід до оцінювання рівня розвитку національної економіки України, який на відміну від існуючих, передбачає врахування чотирьох групи факторів, а саме: інноваційного потенціалу країни, як підґрунтя розвитку НІС; факторів розвитку, які дозволяють оцінити ефективність функціонування системи; інноваційної діяльності, що відображає активність економічних суб'єктів в області безпосереднього здійснення інноваційних процесів; результатів функціонування НІС, що дає можливість впорядкувати процеси управління інноваціями та узагальнити можливості розвитку національної інноваційної системи України;

методичні засади активізації точок інноваційного розвитку національної економіки за допомогою парадигми відкритих інновацій на макро-, мезо- та мікрорівнях економіки та оцінювання їх впливу на рівень розвитку НІС, що дозволяє забезпечити зростання рівня інноваційності та конкурентоспроможності України на світовому ринку завдяки комбінації ефектів дифузії інновацій та інтеграційних екстерналій в рамках міжнародних інноваційних проєктів;

дістали подальшого розвитку:

зміст понять «національна інноваційної системи» як сукупності взаємодіючих елементів, які забезпечують ефективність інноваційних процесів і проникнення інновацій в усі підсистеми, сфери та галузі економіки країни, симулюють міжнародну інноваційну кооперацію та сприяють дифузії новачій, виступають джерелом інноваційного розвитку країни; «точка інноваційного розвитку» як певний формат концентрації та відтворення інтелектуальних ресурсів та їх перетворення в проривні технології, що формують ядро технологічного укладу більш високого рівня, створення виробничої системи їх освоєння, формування потенціалу майбутнього розвитку національної економіки;

аналітичне забезпечення процесу фінансування розвитку НІС України шляхом комерціалізації інновацій, що вирішує питання взаємозв'язку між точками інноваційного розвитку та інвестиційною стратегією, забезпечує зростання фінансової віддачі від інноваційної активності та дає можливість підвищувати технологічний рівень виробництва та конкурентоспроможності продукції;

науково-методичний підхід до формування стратегії інвестування НІС за рахунок комерціалізації інновацій в точках інноваційного розвитку – включення в систему міжгалузевих зв'язків, що забезпечують високий мультиплікативний ефект та забезпечує розвиток системи в цілому, який на відміну від існуючих, базується на систематизації основних етапів інноваційного процесу в точках зростання та дозволяє використовувати переваги парадигми відкритих інновацій окремо для передінвестиційної, інвестиційної та експлуатаційної стадії або їх поєднання.

Практичне значення одержаних результатів. Наукові результати дисертації доведені до рівня практичних рекомендацій і знайшли своє практичне застосування в діяльності окремих установ та організацій. Зокрема, матеріали дисертації були використано Управлінням економічного та інвестиційного

розвитку Слов'янської міської ради при формування стратегії розвитку м. Слов'янськ (довідка №12-08-06-05/107 від 12.03.2019 р.). Практичні рекомендації щодо підходів до оцінювання рівня інноваційного розвитку та формування стратегії інвестування в контексті розвитку НІС України використано Департаментом інвестиційно-інноваційного розвитку і зовнішніх відносин Донецької обласної державної адміністрації в процесі формування регіональної інноваційної політики (довідка №06-15-15-12/37 від 20.03.2019 р.). Комплекс інструментів оцінки ефективності використання парадигми відкритих інновацій використано в управлінській діяльності ПрАТ «Інститут керамічного машинобудування «Кераммаш» (довідка №225 від 18.03.2019 р.). Результати дисертації запроваджено в навчальний процес ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» МОН України (м. Слов'янськ) при викладанні дисципліни «Інноваційний менеджмент» (довідка 68-19-170/1 від 20.02.2019 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійним дослідженням, в якому автором здійснено оригінальний внесок у поглиблення теоретичних засад, розвиток методичних підходів та вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення процесу формування стратегії інвестиційного забезпечення розвитку національної інноваційної системи України. Основні висновки та пропозиції, сформульовані в дисертації, одержано автором особисто та викладено в опублікованих роботах. З наукових робіт, опублікованих у співавторстві, використані лише ті ідеї, які отримані в результаті індивідуальних досліджень.

Апробація результатів дисертації. Результати дисертації обговорювалися та були схвалені на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: «International Scientific Conference: Trends of the economic development: Conference Proceedings» (20 травня 2018 р., Vientiane), «Синергетична співпраця в розв'язанні сучасних соціально-економічних проблем: наука, освіта, практика» (12-13 червня 2018 р., м. Святогірськ); «Фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання» (02-03 березня 2017 р. м. Кременчук).

Публікації. Основні положення дисертації висвітлено у 8 наукових працях, з яких: п'ять – статті у наукових фахових виданнях України (в т.ч. одна – у виданні, що входять до міжнародних наукометричних баз); три – публікації апробаційного характеру. Загальний обсяг публікацій становить 3,75 ум.-друк. арк.; особисто автору належать 3,06 ум.-друк. арк.

Структура й обсяг роботи. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (245 найменувань на 22 сторінках), трьох додатків (на 9 сторінках), містить 15 таблиць та 30 рисунків. Основний текст роботи викладено на 193 сторінках. Загальний обсяг роботи становить 224 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні засади формування національних інноваційних систем» розглянуто світовий та вітчизняний досвід формування національної інноваційної системи з урахуванням рівня розвитку економіки країни, досліджено характерні риси, місце та роль національної інноваційної системи в системі інноваційного розвитку економіки країни, обґрунтовано необхідність управління розвитком НІС з позиції парадигми відкритих інновацій.

Одним з ключових чинників стабільного зростання економіки країни є національна інноваційна система, найважливіші завдання якої – забезпечення конкурентоспроможності країни на світовій арені, поліпшення ділового клімату в середині країни та повна модернізація економіки. При розгляді стану інноваційних процесів в різних країнах (табл. 1) слід виділити загальні характерних риси, які властиві практично всім провідним економікам світу: регулювання та стимулювання інноваційних процесів за допомогою НІС.

Таблиця 1 – Основні показники розвитку НІС країн світу

Показник	США	ЄС (27 країн)	Швейцарія	Швеція	Фінляндія	ФРН	Велика Британія	Японія	КНР	Україна
Частка витрат на інновації у ВВП, %	2,8	1,8	3	3,8	3,7	2,6	1,8	3,4	1,5	0,47
Сукупні витрати на інновації, млрд дол	398,2	276,7	9,3	13,6	6,9	73	40,2	149,2	117	0,61
Частки випускників інженерних спеціальностей, %	6,1	н/д	13,3	17,1	19,9	12,4	8,8	19,4	28,9	20,06
Частка зайнятих у сфері інновацій від загальної кількості зайнятих, %	32,3	30	н/д	39,6	34,2	36	27,2	14,9	н/д	0,56
Частка дослідників від загальної кількості зайнятих, %	158	13,8	н/д	19,6	18,1	14,5	14,2	10,9	н/д	0,37
Приріст кількості дослідників за рік, %	2	3,8	1,1	2,5	3	2,4	4,8	0,4	12,6	-2,97
Частка в світі за кількістю патентів, %	34,9	35,1	н/д	7,4	1,8	15,8	4,6	24,7	0,5	0,09
Цитуємість, %	1,1	н/д	н/д	0,8	0,8	0,9	1	0,6	н/д	н/д
Частка в світі за кількістю наукових статей, %	31,4	34,8	2,1	7,5	0,9	6,9	7,6	8,8	н/д	н/д

Національна інноваційна система – відносно стійка в часі та в просторі частина навколишнього світу, що володіє властивостями зовнішньої єдності, внутрішнього різноманіття та гносеологічної цілісності. У вузькому сенсі – це сукупність взаємопов'язаних елементів, діяльність яких спрямована на створення інновацій, в широкому – особливі відносини, які сприяють переведенню економіки країни на інноваційний шлях розвитку. На нашу думку, національна інноваційна система являє собою сукупність взаємодіючих елементів, які забезпечують ефективність інноваційних процесів і проникнення інновацій в усі підсистеми, сфери та галузі економіки країни, симулюють міжнародну інноваційну кооперацію та сприяють дифузії новацій. Функціонування НІС

забезпечується не тільки відповідними формальними інноваційними структурами, а й формуванням адекватного середовища (рис. 1). Потоки технологій та інформації, фаховий рівень та творчі здібності учасників інноваційного процесу є джерелом інноваційного розвитку, результатом комплексу відносин між інноваторами всередині НІС та за її межами.

Державний сектор

Приватнопідприємницький сектор

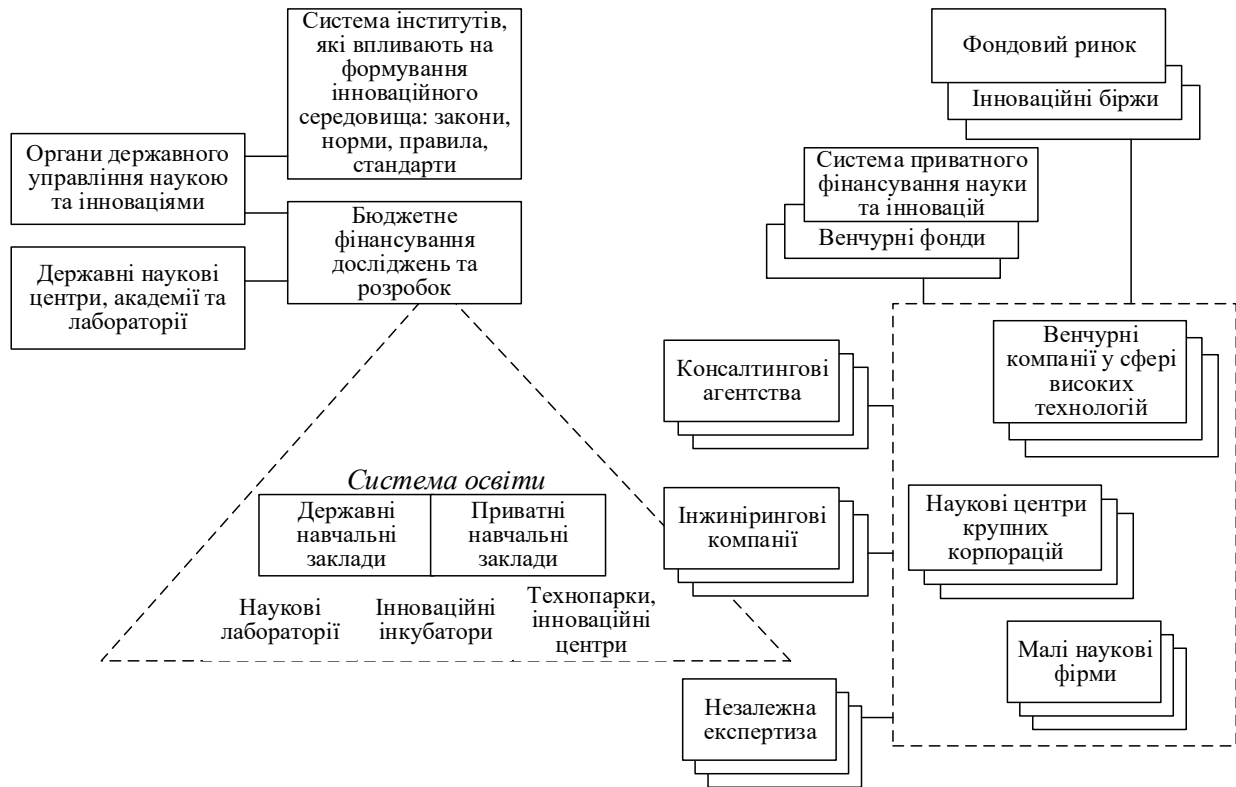

Рисунок 1 – Структура національної інноваційної системи

Пріоритети науково-технологічного розвитку країни повинні бути безпосередньо пов'язані з парадигмою відкритих інновацій, яка інтегрує внутрішні та зовнішні ідеї в єдину інноваційну систему. Відповідно до цієї парадигми суб'єкти господарювання використовують як власні ідеї, так і зовнішні, актуальні для них, а ідеї, технології та продукти, які на даному етапі є менш важливі, передають на принципах аутсорсингу іншим учасникам інноваційного процесу. Парадигму відкритих інновацій доцільно застосовувати на всіх рівнях національної інноваційної системи. На мікрорівні інструментами такої взаємодії виступають контракти, патенти, ліцензії, придбання компаній, що володіють необхідною інтелектуальною власністю. Метою взаємодії є підвищення конкурентоспроможності господарюючого суб'єкта, створення нових продуктів і технологій. На мезорівні, де представлені різні галузі економіки, регіони, міжгалузеві та міжрегіональні кластери, основними інструментами взаємодії є договори про співпрацю, регіональні асоціації, інструменти державного регулювання, взаємні угоди, тощо. Результатом виступає формування нових секторів промисловості та інших сфер економіки, нових міжгалузевих

технологій, створення міжгалузевої ланцюга доданої вартості. Суб'єктами макrorівня виступають національні інноваційні та економічні системи, транскордонні кластери, глобальні інноваційні системи, міжнародні мережі та коридори. Застосування парадигми відкритих інновацій на макrorівні сприяє формуванню ефективної НІС, переходу до нового технологічного укладу.

Основна мета формування відкритої національної інноваційної системи полягає в досягненні збалансованого розвитку економіки. Відкриту НІС доцільно представити, як сегмент національної економічної системи, що генерує потік інновацій, за допомогою внутрішньої та зовнішньої взаємодії в інноваційному процесі суб'єктів господарювання та інститутів з метою створення та комерціалізації інноваційних благ, які затребувані суспільством. Управління розвитком національної інноваційної системи на принципах відкритих інновацій полягає у виявленні та формалізації взаємозв'язків між керуючою ланкою та об'єктом управління. При цьому необхідно враховувати ініціативну складову інноваційної діяльності, орієнтуючись на інноваційний шлях розвитку, заохочувати інноваційну активність учасників інноваційного процесу.

У другому розділі **«Оцінювання стану та перспектив розвитку національної інноваційної системи України»** визначено особливості та перспективи розвитку НІС України, обґрунтовано необхідність активізації точок інноваційного розвитку в контексті інноваційної політики держави; запропоновано методичний підхід до оцінювання рівня інноваційного розвитку національної економіки України.

Проведений порівняльний аналіз стану інноваційної системи України відносно світового рівня свідчить, що Україна має високий освітній та науковий потенціал, здатний продукувати різноманітні новації у вигляді ідей, наукових розробок та патентів. При цьому в країні відбувається поступова деградація інноваційного потенціалу – кількість дослідників стрімко скорочується (із 133744 осіб у 2010 р. до 59392 у 2018 р.), наукоємність ВВП у 2018 р. становила лише 0,45 %, динаміка кількості підприємств, що займаються технологічними інноваціями, негативна (рис. 2).

Серед основних бар'єрів щодо розвитку інновацій в Україні слід відзначити недосконалість інституцій, політичного, регуляторного та бізнес-середовища; нерозвинуту інфраструктуру, у тому числі, інноваційну. Аналіз економіки України дозволив також виявити певні закономірності, що перешкоджають ефективному функціонуванню вітчизняної національної інноваційної системи: українське суспільство перебуває в стадії розвитку факторів виробництва та в початковій стадії конкурентного розвитку економіки; місцеві органи влади та парламент не мають єдиної концепції розвитку та підтримки національних інтересів; в економіці практично відсутні проривні технології спрямовані на зростання масштабів виробництв та підвищення якості продукції; інфляція забезпечує ухилення від оподаткування, високий рівень цін і темпи їх зростання негативно

впливають на фінансову систему країни; обсяги державних доходів залежать від рівня оподаткування: при перевищенні рівня оподаткування більш 50 % доходів від бізнесу йдуть до тіньової економіки; в науці превалює технотронний уклад – теоретичні та фундаментальні дослідження поступаються місцем прикладним, які дають більш швидкий економічний ефект, але гальмують розвиток НТП у довгостроковій перспективі.

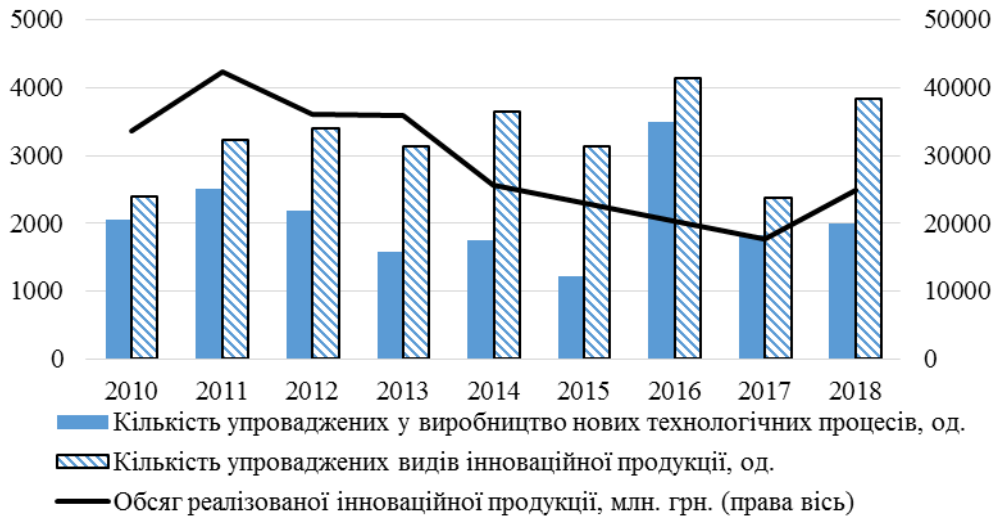

Рисунок 2 – Динаміка показників інноваційного розвитку України

Формулювання національної інноваційної політики стосується визначення заходів, пов'язаних з усуненням факторів, що перешкоджають активізації інноваційних процесів. У методичному плані розробка інвестиційно-інноваційної стратегії передбачає формулювання критеріїв вибору основних інноваційних об'єктів, які потребують державної підтримки, розробку форм і методів їх стимулювання за окремими напрямками, формулювання інституційних умов і вимог до ринкової інфраструктури, що забезпечує ефективне функціонування НІС. У загальному вигляді критерієм відбору програм і проектів, які в принципі можуть бути включені до інвестиційної стратегії та претендувати на ту чи іншу форму підтримки з боку держави, повинна бути їх приналежність до потенційних ТІР.

Точки інноваційного розвитку національної інноваційної системи пропонується ідентифікувати як певний формат концентрації та відтворення інтелектуальних ресурсів та їх перетворення на проривні технології, що формують ядро технологічного укладу більш високого рівня. Точкою інноваційного розвитку є такий вид діяльності, або сектор економіки, або конкретний проект, реалізація якого забезпечує інноваційний розвиток економічної системи країни в цілому, дозволяє отримати високий мультиплікативний ефект та стимулює розвиток системи в цілому. В Україні основними передумовами формування ТІР є ресурсне забезпечення, у тому числі, трудовими ресурсами достатньо високого кваліфікаційного та загальноосвітнього рівня; наявність відповідних технологічних та інституційних передумов, необхідної інфраструктури (соціальної, виробничої, ринкової та інформаційної).

Доведено, що однією з провідних точок інноваційного розвитку світової економіки в найближчі роки буде цифровізація економіки – сучасний етап економічного розвитку, в основі якого лежить інтеграція фізичних і цифрових ресурсів у сфері виробництва і споживання. Для неї характерні нові методи генерування, обробки, зберігання, передачі інформації в усіх сферах людської діяльності. Споживання ІКТ-продукції в Україні має істотно зрости протягом найближчих років за рахунок впровадження масштабних національних проектів цифрових трансформацій – від пріоритетних галузей економіки до таких сфер життя, як медицина, освіта, транспорт, екологія, туризм тощо (табл. 2). Впровадження цифровізації в різні сфери діяльності країни призведе до активізації пов'язаних з нею точок інноваційного розвитку та розвитку національної інноваційної системи в цілому.

Таблиця 2 – Ефекти від цифровізації для економіки України

Показник	2021	2025	2030
Інвестиції в цифрову інфраструктуру, млрд дол	0,7	3	6
Інвестиції в цифровізацію виробництв, бізнесу, промисловості, млрд дол	1,5	5	14
Зростання продуктивності праці за рахунок цифровізації, %	1,1	13	13
Додатково створений ВВП за рахунок цифровізації (ефект від інвестицій та підвищення продуктивності праці), млрд дол	17	93	280
Додаткові надходження до бюджету, млрд дол	3,2	17	50
Кількість створених робочих місць (без урахування експортної ІТ-індустрії), тис. осіб	150	300	700
Частка цифрової економіки в Україні (в загальному ВВП), %	3	15	65

Ефективність інноваційних процесів залежить не лише від потужності зовнішніх та внутрішніх впливів, але й від інноваційних можливостей країни сприймати ці впливи. В зв'язку з цим, першим етапом формування програми інноваційно політики держави повинен стати етап оцінки поточного стану інноваційного розвитку національної економіки України. Для цього пропонується виділити групу факторів, які узагальнюють можливості інноваційного розвитку:

«інноваційний потенціал» включає показники, які характеризують рівень розвитку людського потенціалу країни, наукову та виробничо-технологічну складові та ступінь цифровізації суспільства;

«фактори розвитку НІС» дозволяють оцінити ефективність її функціонування на основі даних про інфраструктурне, організаційне, нормативно-правове та фінансове забезпечення інноваційних процесів;

«інноваційна діяльність» відображає активність економічних суб'єктів в області безпосереднього здійснення інноваційної діяльності, публікації результатів наукових досліджень, отримання патентів на винаходи та взаємодію з виконання НДДКР;

«результати функціонування НІС» характеризують результативність інноваційної діяльності в області створення інноваційних товарів, послуг і

технологій, грошових надходжень від їх експорту.

Для оцінювання інноваційного розвитку національної економіки пропонується застосовувати апарат теорії нечіткої множини, зокрема метод нечіткої логіки. Отримана модель має досить великий ступінь достовірності – рівень похибки становить 3 % (рис. 3).

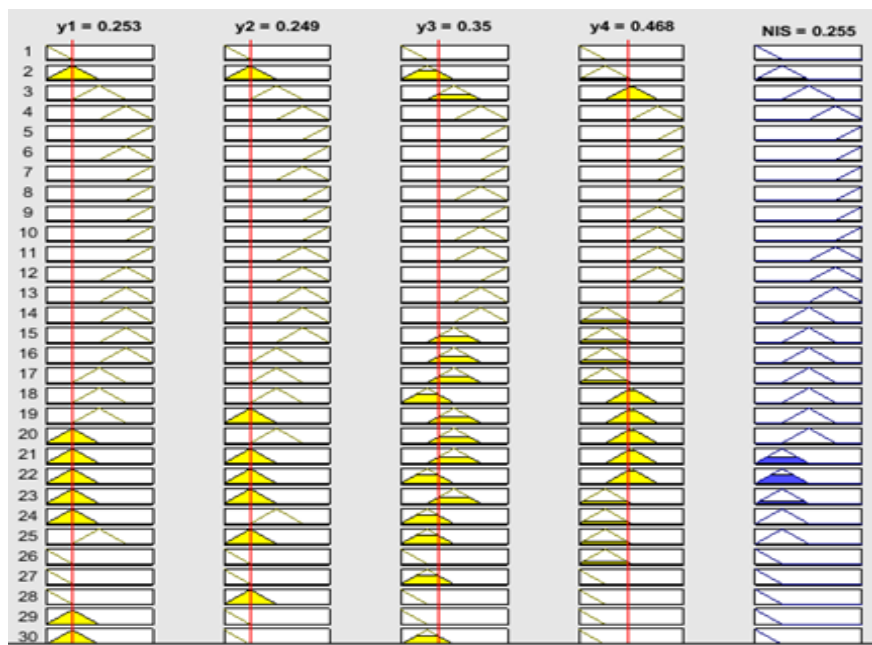

Рисунок 3 – Візуалізація нечіткої моделі оцінювання інноваційного розвитку національної економіки України

Інтерпретація результатів оцінювання інноваційного розвитку національної економіки України проводиться на основі шкали бажаності Е. Харрінгтона. Результати моделювання дозволяють зробити висновок, що рівень інноваційного розвитку України оцінюється як стагнуючий.

Результати моделювання дозволили виділити основні проблеми розвитку НІС України: фрагментарність вітчизняної НІС, що не забезпечує успішну комерціалізацію створених наукових знань і прикладних розробок; галузева структура національного господарства, в якій домінують галузі не інноваційні за своєю природою; недосконалість правової бази, що утруднює захист прав на інтелектуальну власність і знижує стимули для ефективної роботи дослідників; дефіцит власних коштів у підприємств високотехнологічних галузей для довгострокових вкладень в інноваційні проекти, складність залучення зовнішнього фінансування; недостатня підтримка інноваційної діяльності з боку держави; нерозвиненість ринку венчурного капіталу для інноваційних проектів; деградація кадрового потенціалу інноваційної сфери; старіння та знос матеріально-технічної бази досліджень і розробок в наукових організаціях та навчальних закладах; низький рівень попиту на вітчизняну інноваційну продукцію в Україні та за кордоном, в тому числі, внаслідок конкуренції з боку іноземних виробників.

У третьому розділі «**Забезпечення розвитку національної інноваційної системи України**» обґрунтовано необхідність комерціалізації фінансового забезпечення інноваційної політики України, розвинуто науково-методичний підхід до формування стратегії інвестування розвитку НІС, запропоновано концептуальні основи формування механізму фінансового забезпечення розвитку НІС з урахуванням особливостей інвестування точок інноваційного розвитку.

Формування інвестиційної стратегії забезпечення розвитку НІС стосується визначення дій, які пов'язані з усуненням факторів, що перешкоджають активізації інноваційних процесів. В якості цілей верхнього рівня дерева цілей формування інвестиційної стратегії повинно бути створення умов для сталого економічного зростання та створення інноваційного потенціалу майбутнього розвитку. Необхідно мати на увазі, що НІС України має складну структуру та для її різних елементів зростання може мати своє специфічне втілення. Фінансування інноваційної діяльності в Україні є досить проблемним, тому формування ефективної інвестиційної стратегії полягає у виявленні найбільш ефективних джерел фінансування інноваційної діяльності (табл. 3).

Таблиця 3 – Структура витрати на інновації за джерелами фінансування в Україні

показники	2010	2016	2017	2018
Усього, млн. грн	8107057,4	11530697,5	13379292,4	16773724,5
Кошти державного бюджету, %	44,45	32,10	35,43	35,89
Кошти місцевих бюджетів, %	0,54	1,82	1,17	1,20
Власні кошти, %	9,81	9,94	10,02	9,60
Кошти організацій державного сектору, %	3,27	3,14	5,37	6,81
Кошти організацій підприємницького сектору, %	15,27	29,22	22,48	23,53
Кошти організацій вищої освіти, %	0,06	0,06	0,07	0,04
Кошти приватних некомерційних організацій, %	0,12	0,02	0,02	0,13
Кошти іноземних джерел, %	25,81	22,12	24,39	21,72
Кошти інших джерел, %	0,67	1,58	1,05	1,08

Важливим залишається питання взаємозв'язку між точками інноваційного розвитку та інвестиційною стратегією. Проблеми реалізації можливостей ТІР пов'язані з дефіцитом необхідних інвестицій. Основні особливості точок інноваційного розвитку – включення до системи міжгалузевих зв'язків, які забезпечують високий мультиплікативний ефект, що стимулює зростання системи в цілому. Найбільший ефект при цьому досягається в тому випадку, коли розвиток однієї точки інноваційного розвитку ініціює розвиток іншої, пов'язаної з нею. Таким чином, механізм фінансового забезпечення розвитку національної інноваційної системи являє собою складну конструкцію, що включає сукупність інструментів, методів, процедур, правил і процесів взаємодії всіх учасників інноваційної діяльності галузі (рис. 4).

Рисунок 4 – Механізм фінансового забезпечення розвитку національної інноваційної системи

Принципи організації фінансування повинні бути орієнтовані на сукупність джерел фінансування, гнучкість і динамічність окремих компонентів системи. Крім того, потрібно передбачити своєчасне та ефективну реалізацію ТІР, впровадження інновацій з їх подальшою комерціалізацією, що забезпечує зростання фінансової віддачі від інноваційної активності.

Для успішної комерціалізації інновацій в точках інноваційного розвитку потрібна спеціальна база знань в певних напрямках, яка створює умови щодо оптимальної організації процесу комерціалізації, необхідно визначити кількість, порядок і зміст етапів процесу комерціалізації інновацій. У роботі розглянуто можливі стратегії комерціалізації інновацій в ТІР, проведено їх систематизацію. Для типології інвестиційних стратегій було укрупнено основні етапи інноваційного процесу в ТІР: передінвестиційна стадія, що включає в себе етапи генерації ідеї та їх вирощування; інвестиційна стадія – етапи демонстрації та просування; експлуатаційна стадія – етап стабільності. В результаті побудови моделі були отримані 32 стратегії (рис. 5). Комерціалізація інновацій дозволить хоча б частково вирішити проблему фінансування розвитку НІС України.

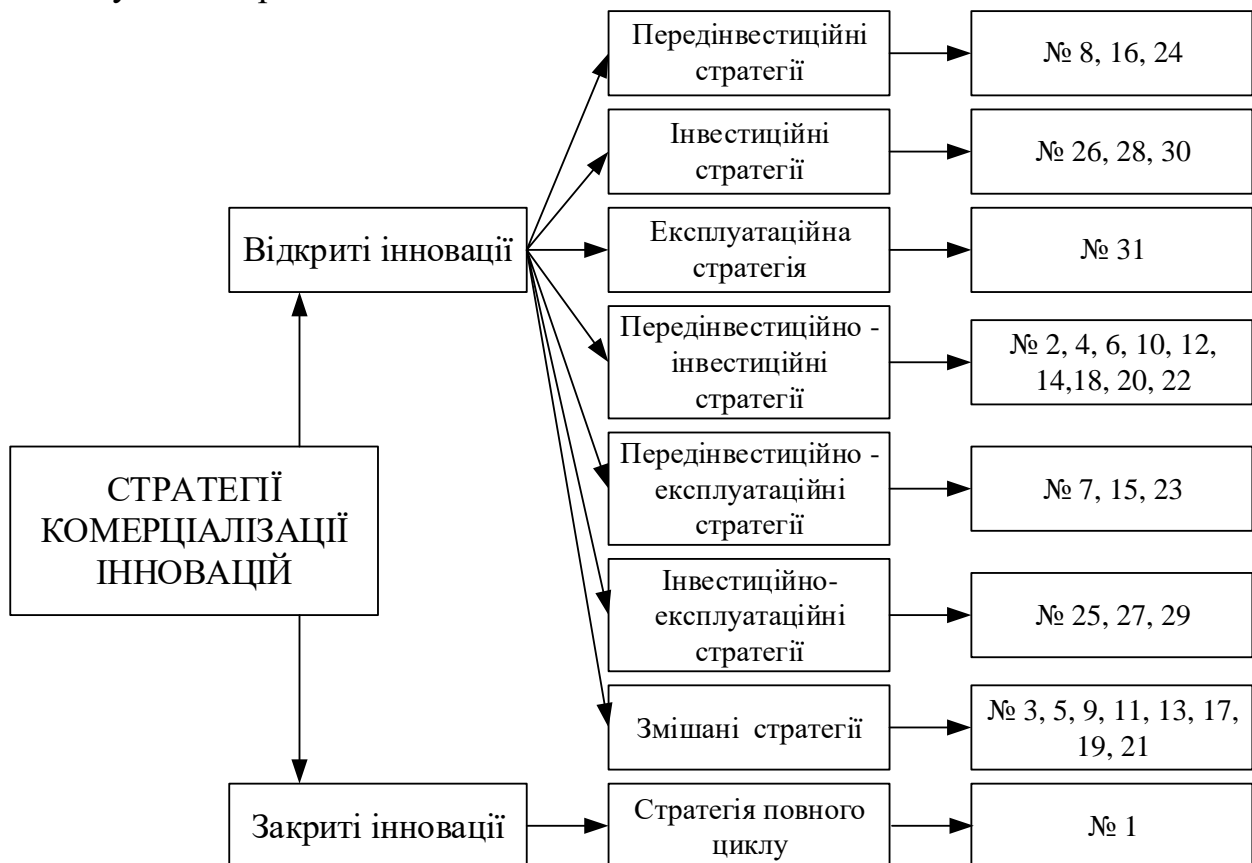

Рисунок 5 – Класифікація стратегій комерціалізації інновацій в «точках зростання»

З метою побудови дієвого механізму фінансового забезпечення розвитку національної інноваційної системи України слід розробити державні пріоритети розвитку країни та затвердити їх у формі Генеральної схеми розвитку України, на

підставі чого узгодити галузеві стратегії та стратегії розвитку регіонів і муніципальних утворень, що також сприяє підвищенню ефективності використання бюджетних коштів. Необхідно скоординувати та синхронізувати проведення та реалізацію реформ національної інфраструктури. Для досягнення стратегічних цілей розвитку НІС України важливо, щоб виконувався ряд умов, які забезпечують ефективність механізму управління інноваціями, до яких відносять:

формування прозорої бази законодавчих та інших нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини у сфері здійснення інноваційної діяльності та відповідають вимогам сучасних міжнародних ринків і завданням національного інноваційного розвитку;

розробку прогнозів і конкретних цільових індикаторів перспективного розвитку НІС, а також сформованих на їх основі інноваційних програм;

наявність у керівників державних органів сукупності інструментів та інших способів впливу на елементи НІС з метою регулювання її зростання та розвитку, управління інноваційними процесами, вдосконалення форм і методів державного стимулювання інноваційної діяльності;

обов'язковість періодичного проведення моніторингу розвитку НІС, метою якого служить зіставлення запланованих показників і досягнутих результатів розвитку національної інноваційної системи;

вдосконалення системи охорони авторського права на патенти, винаходи та інші ноу-хау, зареєстровані на території України.

Складність і багатоплановість проблеми побудови НІС України визначає, як мінімум, два етапи її вирішення. На першому етапі (до 2022 р.) мають бути максимально використані наявні загальні передумови та сприятливі умови: високий освітній рівень населення, висококваліфіковані наукові та інженерні кадри, науково-технічний і виробничий потенціал, перспективні заділи в ряді напрямків науки і техніки, міжнародне науково-технічне співробітництво для інтеграції науки, освіти, виробництва і ринку завдяки об'єднанню традиційних і нових інститутів (зокрема малих наукомістких фірм при наукових організаціях та вишах), інших нових елементів інноваційної інфраструктури. Головне завдання етапу – здійснити інституційну «добудову», поєднуючи традиційні та нові сегменти НІС, інститути та механізми інноваційної діяльності, надати їм цілісний системний характер з вбудуванням окремих блоків в регіональні та глобальні інноваційні системи. На другому етапі (до 2030 р.) слід повністю адаптувати та освоїти весь арсенал світових досягнень по всім складовим НІС. Головне завдання – стати органічною частиною глобальної інноваційної системи світу, у всякому разі, в найважливіших напрямках розвитку.

ВИСНОВКИ

Основним науковим результатом дисертаційної роботи є вирішення актуального завдання щодо розробки науково-методичних підходів і рекомендацій

з визначення основних напрямів інноваційного розвитку національної економіки та формування стратегії інвестиційного забезпечення НІС України. Він спирається на наступні конкретні наукові результати та положення.

1. За результатами дослідження обґрунтовано, що управління розвитком національної інноваційної системи має відбуватися на основі поєднання стратегічних орієнтирів, визначених державною інноваційною політикою та аналізу діяльності окремих суб'єктів господарювання, який здійснюється з позиції оцінки інноваційного розвитку національної економіки України та вибору стратегій їх фінансування. Доведено вплив інноваційних процесів на формування конкурентоспроможності країни. Аналіз різних концепцій побудови НІС дозволив виділити основні організаційно-технічні вимоги, сформувавши комплекс вихідних даних, мету, завдання та визначити основні функції розвитку національної інноваційної системи.

2. Теоретичний аналіз наукових підходів дозволив розвинути категоріально-понятійний апарат, а саме уточнити економічні категорії «національна інноваційної системи» та «точки інноваційного розвитку», довести їх взаємозв'язок та взаємовплив. У якості НІС пропонується розглядати сукупність взаємодіючих елементів, які забезпечують ефективність інноваційних процесів і проникнення інновацій в усі підсистеми, сфери та галузі економіки країни, стимулюють міжнародну інноваційну кооперацію та сприяють дифузії новацій, виступають джерелом інноваційного розвитку країни. Точка інноваційного розвитку визначається як певний формат концентрації та відтворення інтелектуальних ресурсів та їх перетворення в проривні технології, що формують ядро технологічного укладу більш високого рівня, створення виробничої системи їх освоєння, формування потенціалу майбутнього розвитку національної економіки.

3. Обґрунтовано переваги використання парадигми відкритих інновацій, яка передбачає більш гнучку політику щодо НДДКР та інтелектуальної власності, дає можливість взаємодіяти із зовнішнім оточенням як на рівні ідей, так і спільному використанні ресурси. Доведено, що стійкість інноваційних взаємодій прямо залежить від дифузії нововведень – здібності з певною швидкістю та широтою розповсюджуватися в економічній системі, причому не лише в даній галузі чи межах однієї країни. Розглянуто особливості застосування парадигми відкритих інновацій на мікро-, мезо- та макрорівнях економічних системах.

4. Обґрунтовано доцільність активізації точок інноваційного розвитку національної економіки, вдосконалено методичні засади розвитку НІС на основі парадигми відкритих інновацій, обґрунтовано доцільність багаторівневого підходу до формування НІС, заснованого на поєднанні переваг управління на макро-, мезо- та мікрорівнях економіки, що дає можливість забезпечити зростання рівня інноваційності та конкурентоспроможності України на світовому ринку завдяки більш ефективному використанню інноваційних ресурсів, комбінації ефектів дифузії інновацій та інтеграційних екстерналій в рамках міжнародних

інноваційних проектів.

5. Запропоновано концептуальні основи формування фінансового механізму забезпечення інноваційного розвитку національної економічної системи, уточнено умови, що забезпечують цей процес. Проведена робота по визначенню напрямків і етапів формування та вдосконалення зазначеного механізму з урахуванням виявлених проблем розвитку НІС України. Визначено і структуровані основні елементи механізму, описано їх взаємодію. Розроблений механізм дає можливість корегувати параметри кожного окремого елементу НІС в загальних цілях досягнення стратегічних орієнтирів розвитку національної економіки. Принципово новим є обґрунтування необхідності активізації точок інноваційного розвитку економіки за рахунок комерціалізації інновацій, що дозволить оптимізувати державні витрати при формуванні інвестиційної політики.

6. Запропоновано методичний підхід до оцінювання рівня інноваційного розвитку національної економіки України, який базується на необхідності кількісного виміру чотирьох груп індикаторів (інноваційного потенціалу країни, як підґрунтя розвитку НІС; факторів розвитку, які дозволяють оцінити ефективність функціонування системи; інноваційної діяльності, що відображає активність економічних суб'єктів в області безпосереднього здійснення інноваційних процесів; результатів функціонування НІС), визначення їх гармонійності відповідно до стратегічної мети та врахування ступеня залученості до інновацій. Побудована на основі методу нечіткої логіки економіко-математична модель дозволяє здійснити оцінку інноваційного розвитку національної економіки з урахуванням не тільки кількісної, але й якісної інформації.

7. З урахуванням виявлених економічних передумов управління інноваційним розвитком національної економіки удосконалено аналітичне забезпечення процесу фінансового забезпечення розвитку НІС України шляхом комерціалізації інновацій, що вирішує питання взаємозв'язку між точками інноваційного розвитку та інвестиційною стратегією, забезпечує зростання фінансової віддачі від інноваційної активності та дає можливість підвищувати технологічний рівень виробництва та конкурентоспроможності продукції. За рахунок комерціалізації інновацій в точках інноваційного розвитку забезпечується високий мультиплікативний ефект та розвиток інноваційної системи в цілому.

8. Для використання переваг стратегії комерціалізації інновацій як джерела фінансового забезпечення розвитку НІС розроблено науково-методичний підхід до вибору інвестиційної стратегії. Основна мета його використання полягає в обґрунтуванні вибору інвестиційної стратегії на основі систематизації основних етапів інноваційного процесу в точках зростання, що дозволяє використовувати елементи парадигми відкритих інновацій окремо для передінвестиційної, інвестиційної та експлуатаційної стадії інноваційного процесу або їх поєднання.

9. Реалізація основних положень програми управління розвитком національної інноваційної системи України дозволить створити сприятливі

правові, економічні та соціальні умови для розвитку науки, постійного підвищення технологічного рівня виробництва та конкурентоспроможності продукції і на цій основі забезпечити зростання рівня і якості життя населення, зміцнення національної безпеки країни.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України, в т.ч. тих, що входять до міжнародних наукометричних баз даних

1. Павлович Р.В., Коверга С. В. Формування структури національної інноваційної системи: підходи, завдання, функції. *Ефективна економіка*. 2018, 12 URL: <http://www.economy.nauka.com.ua> (0,41 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок: проаналізовано та систематизовано підходи до визначення поняття «національна інноваційна система»* (0,20 ум.-друк. арк.) [фахова, Index Copernicus].

2. Павлович Р. В. Моделювання процесу комерціалізації інновацій в «точках зростання». *Актуальні проблеми економіки*. 2019. № 4. С. 99- (0,41 ум.-друк. арк.) [фахова].

3. Павлович Р.В., Коверга С.В. Моделювання оцінювання та управління розвитком національної інноваційної системи на основі використання теорії нечіткої логіки. *Актуальні проблеми економіки*. 2019. № 3. С. 104-116 (0,41 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок: запропоновано система принципів побудови моделі оцінювання розвитку НІС країни на основі нечіткої логіки* (0,20 ум.-друк. арк.) [фахова].

4. Павлович Р.В. Методичний підхід до формування стратегії інвестування в контексті розвитку національної інноваційної системи. *Економіка і управління*. 2019. № 2 (82). С. 95-103. (0,85 ум.-друк. арк.) [фахова].

5. Павлович Р.В. Управління розвитком національної інноваційної системи. *Проблеми та перспективи забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку* : зб. наук. праць Дон. держ. ун-ту упр. Сер.: Економіка, 2019, Т. XX, 311. С. 232-243 (0,81 ум.-друк. арк.) [фахова].

Публікації апробаційного характеру

6. Павлович Р.В., Коверга С. В. Стратегічні складові організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств. *Фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання*: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (02-03 берез. 2017 р., м. Кременчук). Кременчук, 2017. С. 13-15. (0,26 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок: систематизовано чинники зростання інвестицій в інноваційну діяльність* (0,13 ум.-друк. арк.).

7. Павлович Р.В. Фінансове забезпечення розвитку НІС України. *Синергетична співпраця в розв'язанні сучасних соціально-економічних проблем: наука, освіта, практика*: зб. тез доповідей міжнар. наук.-практ. конфер. VI Symposium Naukowemu «Ukraina-Polska - Współpraca Synergistyczna» (12-13 черв. 2018 р., м. Святогірськ). Слов'янськ, Донбаський державний педагогічний університет, 2018. С.74-78 (0,32 ум.-друк. арк.).

8. **Pavlovych R., Koverha S.** Concepts of forming national innovation systems. *Trends of the economic development: Conference Proceedings: International Scientific Conference (May 20, 2018)*. Vientiane, Souphanouvong University, department of Research and Development., vol. II, Part 1, pp. 67-68. (0,28 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок: запропонована методологія дослідження НІС* (0,14 друк. арк.).

АНОТАЦІЯ

Павлович Р.В. Стратегія формування інвестиційного забезпечення розвитку національної інноваційної системи України. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. – Донбаська державна машинобудівна академія Міністерства освіти і науки України, Краматорськ, 2019.

В процесі дослідження поглиблено теоретико-методичні засади, розроблено методичне забезпечення та науково-практичні рекомендації щодо формування стратегії інвестиційного забезпечення розвитку національної інноваційної системи України. У роботі отримали розвиток понятійний апарат теорії систем за рахунок економічних категорій «національна інноваційної системи» та «точка інноваційного розвитку»; аналітичне забезпечення процесу фінансового забезпечення розвитку НІС України шляхом комерціалізації інновацій; науково-методичний підхід до формування стратегії інвестування НІС на засадах комерціалізації інновацій в точках інноваційного розвитку.

В роботі удосконалено концептуальні основи формування фінансового механізму інвестиційного забезпечення інновацій; теоретичні положення управління розвитком НІС з врахування ієрархічності систем національної економіки на засадах парадигми відкритих інновацій; методичний підхід до оцінювання рівня розвитку національної інноваційної системи України; методичні засади процесу активізації точок інноваційного розвитку національної економіки на макро-, мезо- та мікрорівнях та оцінювання їх впливу на НІС.

Ключові слова: національна інноваційна система, інноваційний розвиток, відкриті інновації, інвестиційна стратегія, фінансове забезпечення, точка інноваційного розвитку, комерціалізація інновацій.

АННОТАЦИЯ

Павлович Р.В. Стратегия формирования инвестиционного обеспечения развития национальной инновационной системы Украины. – Квалификационная научная работа на правах рукописи.

Диссертация на соискание научной степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.03 – экономика и управление национальным хозяйством. – Донбасская государственная машиностроительная академия Министерства образования и науки Украины, Краматорск, 2019.

В процессе исследования углубленно теоретико-методические основы, разработано методическое обеспечение и научно-практические рекомендации

по формированию стратегии инвестиционного обеспечения развития национальной инновационной системы Украины. В работе развито понятийный аппарат теории систем за счет экономических категорий «национальная инновационная система» и «точка инновационного развития»; аналитическое обеспечение процесса финансового обеспечения развития НИС Украины путем коммерциализации инноваций; научно-методический подход к формированию стратегии инвестирования НИС на основе коммерциализации инноваций в точках инновационного развития.

В работе усовершенствованы концептуальные основы формирования финансового механизма инвестиционного обеспечения инноваций; теоретические положения управления развитием НИС с учета иерархичности систем национальной экономики на основе парадигмы открытых инноваций; методический подход к оценке уровня развития национальной инновационной системы Украины; методические основы процесса активизации точек инновационного развития национальной экономики на макро-, мезо- и микроуровнях и оценки их влияния на НИС.

***Ключевые слова:** национальная инновационная система, инновационное развитие, открытые инновации, инвестиционная стратегия, финансовое обеспечение, точка инновационного развития, коммерциализация инноваций.*

ABSTRACT

Pavlovych R. Strategy for forming of investment support for development national innovative system of Ukraine. – Qualification scientific work as the manuscript.

Thesis for a Candidate of Economics degree by specialty 08.00.03 – national economics and state economic regulation. Donbas State Engineering Academy of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Kramatorsk, 2019.

In the course of the study, the theoretical and methodological foundations have been deepened, the methodological support and scientific and practical recommendations have been developed concerning formation of the strategy of investment provision for developing the national innovation system of Ukraine. According to the results of the study, it is substantiated that managing the development of the national innovation system should be based on a combination of strategic guidelines determined by the state regulation of innovation policy and analysis of the activity of individual economic entities, which is carried out from the point of view of the innovative development of the national economy of Ukraine. The analysis of the concepts of building the national innovative system (NIS) allows identifying the basic organizational-technical requirements, forming the complex of output data, purpose, objectives and defining the main functions of the development of NIS. The theoretical analysis of scientific approaches has allowed developing the categorical-conceptual apparatus of the theory of systems, namely clarifying the concepts of “national innovative system” and “points of innovative development”, proving their interconnection and mutual influence.

The advantages of using the paradigm of open innovations are substantiated in the work that enables interacting with the outer environment both at the level of ideas and

the use of resources. It is proved that the sustainability of innovative interactions depends directly on the diffusion of innovations – the ability to propagate at a certain speed and breadth in the economic system, and not only in the given branch of industry.

The peculiarities of applying the paradigm of the open innovations at micro-, meso- and macro-levels of economic systems are considered. The expediency of activating the points of innovative development of the national economy on the basis of the paradigm of open innovations is substantiated, it is proved the expediency of a multilevel approach to form the NIS based on combining the advantages of management at macro-, meso- and micro-levels of the economy, which makes it possible to ensure competitiveness of Ukraine due to more effective use of innovative resources, combination of effects of diffusion of innovations and integration externalities within the framework of international innovative projects.

The conceptual bases of formation of the financial mechanism of managing the innovative development of the national economic system are improved, its basic elements are structured, their interaction is described, the main stages of construction of this mechanism are considered, taking into account the identified problems of the development of the NIS of Ukraine. The necessity of activating the points of the innovative development of the economy due to the commercialization of innovations is proved, which will allow optimizing the state expenditures in forming the innovative policy.

The methodological approach to assessing the level of the innovative development of the national economy of Ukraine is offered, which is based on the need for the quantitative measurement of the groups of four indicators of the innovative development of the state economy. The developed model allows improving the analytical component of the process of financial support for developing the NIS of Ukraine by commercialization of innovations, which solves the issue of the relationship between the points of the innovative development and the investment strategy, ensures the growth of financial returns from the innovative activity and enables to increase the technological level of production and competitiveness of products. To use the benefits of the strategy of commercialization of innovations as a source of financial support for the NIS development, the scientific-methodological approach to the choice of the investment strategy has been developed. The main purpose of its use is to justify the choice of the investment strategy based on the systematization of the main stages of the innovative process at the points of growth.

Key words: *national innovation system, innovation development, open innovation model, investment strategy, financial support, point of innovation development, commercialization of innovations.*

Підписано до друку 14.11.2019. Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 0,9.
Обл.-вид. 0,9. Друк лазерний. Зам. № 176. Накл. 100 пр.

Видавець і виготівник
Донбаська державна машинобудівна академія
84313, м. Краматорськ, вул. Академічна, 72.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 1633 від 24.12.2003